

C-218/20. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2020. május 27.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Tribunalul Mureș (Románia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. december 10.

Felperesek:

Sindicatul Lucrătorilor din Transporturi, TD

Alperes:

SC Samidani Trans SRL

Az alapeljárás tárgya

A szakszervezeti tag TD nevében és megbízásából eljáró Sindicatul Lucrătorilor din Transporturi (szállítási ágazatban dolgozók szakszervezete) felperes által szankciót megállapító határozattal szembeni kifogás tárgyában előterjesztett kereset.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma I”) 3. és 8. cikkének értelmezése

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma I”) 8. cikkének értelmezése[:] kizárja-e az egyéni munkaszerződésre alkalmazandó jog

megválasztása a munkavállaló rendszerinti munkavégzésének helye szerinti ország jogának alkalmazását / kizárja-e az alkalmazandó jog megválasztása a rendelet 8. cikke (1) bekezdése második mondatának alkalmazását?

2) A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma I”) 8. cikkének értelmezése: a munkavállaló rendszerinti munkavégzésének helye szerinti országban alkalmazandó minimálbér olyan jogosultságnak minősül-e, amely a rendelet 8. cikke (1) bekezdésének második mondata értelmében „a jogválasztás hiányában [...] alkalmazandó jog olyan rendelkezései [közé tartozik], amelyekről megállapodás útján nem lehet eltérni”?

3) A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma I”) 3. cikkének értelmezése: a román jog megválasztásának felel-e meg a román munka törvénykönyve rendelkezéseinek az egyéni munkaszerződésben történő megjelölése, mivel Romániában közismert, hogy a munkavállaló előre meghatározza az egyéni munkaszerződés tartalmát?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések és a hivatkozott uniós ítélkezési gyakorlat

A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma I”) 3. cikke (A jogválasztás szabadsága) és 8. cikke (Egyéni munkaszerződések)

A Bíróság 2011. március 15-i Koelzsch ítélete (C-29/10, ECLI:EU:C:2011:151)

A hivatkozott nemzeti rendelkezések és a releváns nemzeti ítélkezési gyakorlat

Legea nr. 53/2003 privind Codul muncii (a munka törvénykönyvéről szóló 53/2003. sz. törvény) munkaidőt meghatározó 111. cikke és a pihenőidőt meghatározó 133. cikke

Legea nr. 344/2006 privind detaşarea salariaţilor în cadrul prestării de servicii transnaţionale (a munkavállalók határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében történő kiküldetéséről szóló 344/2006. sz. törvény)

1. cikk

„E törvény rendelkezéseit kell alkalmazni:

[...]

b) a Romániában letelepedett olyan vállalkozásokra, amelyek határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében az Európai Unió tagállamának, az Európai

Gazdasági Térségnek vagy a Svájci Államszövetségnek a területére olyan munkavállalókat küldenek ki, akikkel munkaviszonyt létesítettek, feltéve hogy teljesülnek a 4. cikk (2) bekezdésében meghatározott feltételek.”

A 4. cikk (2) bekezdése

„E törvényt akkor kell alkalmazni, ha az (1) bekezdés b) pontjában megjelölt vállalkozás az alábbi határokon átnyúló intézkedések valamelyikét megteszi:

- a) munkavállalót küld ki Románia területére saját nevében és saját irányítása alatt, a kiküldő vállalkozás és a szolgáltatásnak az Európai Unió tagállamának, az Európai Gazdasági Térségnek vagy a Svájci Államszövetségnek a területén működő címzettje között létrejött szerződés alapján, feltéve hogy a munkavállaló és a kiküldő vállalkozás a kiküldetés idején munkaviszonyban áll egymással;
- b) munkavállalót küld ki Románia területére az Európai Unió tagállamának, az Európai Gazdasági Térségnek vagy a Svájci Államszövetségnek a területén lévő vállalkozáscsoport tulajdonában lévő telephelyre vagy vállalkozáshoz, feltéve hogy a munkavállaló és a kiküldő vállalkozás a kiküldetés idején munkaviszonyban áll egymással;
- c) munkaerő-kölcsönző ügynökségként munkavállalót bocsát rendelkezésre az Európai Unió tagállamának, az Európai Gazdasági Térségnek vagy a Svájci Államszövetségnek a területén letelepedett vagy ott tevékenységet végző vállalkozás részére, feltéve hogy a munkavállaló és a munkaerő-kölcsönző ügynökség a kiküldetés idején munkaviszonyban áll egymással.”

7¹. cikk

„A Románia területén letelepedett, nemzetközi szállítási tevékenységet végző vállalkozások olyan munkavállalóira, akiket munkavégzés céljából határozott időre kiküldtek az Európai Unió valamely tagállamának, az Európai Gazdasági Térségnek vagy a Svájci Államszövetségnek a területére, és akik nincsenek a 4. cikk (2) bekezdése szerinti helyzetek egyikében, az újból közzétett, többször módosított és kiegészített, a munka törvénykönyvéről szóló 53/2003. sz. törvény 43. cikkében szereplő rendelkezéseket kell alkalmazni és az ugyanezen szabályozási aktus 44. cikkének (2) bekezdésében jogok illetik meg őket.”

Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 64/2003 pentru aprobarea modelului-cadru al contractului individual de muncă (az egyéni munkaszerződés keretmodelljének jóváhagyásáról szóló 64/2003. sz. munkaügyi és társadalombiztosítási miniszteri rendelet); e rendelet I. mellékletének N. pontja akként rendelkezik, hogy a Romániában megkötött valamennyi egyéni munkaszerződésnek kötelezően tartalmaznia kell a következő szerződési feltételt: „A jelen egyéni munkaszerződés rendelkezéseit kiegészítik a munka törvénykönyvéről szóló 53/2003. sz. törvény rendelkezései”.

Az ítélezési gyakorlatot illetően a kérdést előterjesztő bíróság emlékeztet a Tribunalul Mureş (Maros megyei törvényszék) felsőbb szintű bíróság által helyben hagyott 2018. december 18-i polgári ítéletére, amellyel a Tribunalul Mureş (Maros megyei törvényszék) elutasított egy olyan keresetet, amelyben a munkáltató társaságnak a munkavállalót az 593/2008 rendelet értelmében megillető, a közúti szállítási ágazatban Ausztriában alkalmazandó minimálbér és a ténylegesen kapott munkabér különbözetének megfizetésére kötelezését kérték. A Tribunalul Mureş (Maros megyei törvényszék) úgy ítélte meg, hogy a felek a román jogot választották az egyéni munkaszerződésre irányadó jogként, hogy abban állapotok meg, hogy a munkavállaló a szolgáltatási kötelezettségét nem állandó munkavégzési helyen teljesíti, és hogy állandóan utazik, hogy a munkavállaló a díjazáson felül napidíjban is részesül, és hogy az egyéni munkaszerződés feleinek szándéka román lejben meghatározott díjazás, nem pedig az euróban meghatározott osztrák minimálbér kikötésére irányult. Ezenfelül a Tribunalul Mureş (Maros megyei törvényszék) úgy ítélte meg, hogy az, hogy a munkavégzési eszközök (tehergépkocsik) az ausztriai székhelyen parkolnak, az, hogy a felperes a kiküldetéseit követően Ausztriába tért vissza és az, hogy a szerződés teljesítése során a felperes rendszerinti munkavégzésének helye szerinti ország Ausztria, még nem zárja ki a román jognak az egyéni munkaszerződésre irányadó jogként történő megválasztását.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 A keresetlevélben az szerepelt, hogy a felperes szakszervezetben tag TD-t az alperes társaság olyan tehergépkocsi-vezetőként alkalmazta, aki tevékenységét az Európai Közösség területén végzi. A TD által az alperessel megkötött egyéni munkaszerződésben a következő szerepelt: „A jelen egyéni munkaszerződés rendelkezéseit kiegészítik a munka törvénykönyvéről szóló 53/2003. sz. törvény és az egységre/ágazatra vonatkozó kollektív szerződés rendelkezései” és „A jelen egyéni munkaszerződés megkötésével, teljesítésével, módosításával, szüneteltetésével és megszűnésével kapcsolatos jogvitákat a törvénynek megfelelően hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság bírálja el”.
- 2 Az egyéni munkaszerződés a szakszervezeti tag munkahelyének vonatkozásában nem említette meg a munkavégzés pontos helyét.
- 3 A felperes a Tribunalul Mureş (Maros megyei törvényszék) elé terjesztett keresettel elsősorban azt kérte, hogy a Tribunalul Mureş (Maros megyei törvényszék) kötelezze az alperest arra, hogy fizesse meg a szakszervezet tagja számára az 593/2008/EK rendelet („Róma I”) alapján megillető díjazást, vagyis a ténylegesen kapott díjazás és a közúti szállítási ágazatban Németországban alkalmazandó minimálbér különbözetét, valamint az őt a Mindestlohngesetz - MiLoG, § 1-ának (2) bekezdése értelmében a németországi minimálberről szóló törvénnyel összhangban értelmezett 593/2008/EK rendelet („Róma I”) alapján megillető tizenharmadik és tizennegyedik havi díjazásnak a

kifizetés napján érvényes inflációs mutatók alapján korrigált összegeit, és az így megállapított egyes összegek havi esedékességétől számított törvényes kamatokat.

- 4 Az alperes SC Samidani Trans SRL ellenérelmében védekezésképpen azt állította, hogy az egyéni munkaszerződés felei a román jogot választották alkalmazandó jognak, következésképpen a „Róma I” rendelet 8. cikke nem alkalmazható.
- 5 Ilyen körülmények között a Tribunalul Mureş (Maros megyei törvényszék) a felperes szakszervezet kérelme alapján úgy határozott, hogy az 593/2008 rendelet 3. és 8. cikkének értelmezésével kapcsolatos kérdéseket terjeszt az Európai Unió Bírósága elé.

Az alapeljárás feleinek főbb érvei

- 6 TD kérelmének alátámasztása céljából arra hivatkozik, hogy bár az egyéni munkaszerződést Romániában vették nyilvántartásba, a szerződés teljesítése során a rendszerinti munkavégzésének helye szerinti ország Németország volt, ezért a Németországban előírt minimálbérre jogosult a részére megfizetett romániai minimálbér helyett. Ezenfelül a Bíróság 2011. március 15-i Koelzsch ítéletére utal (C-29/10, ECLI:EU:C:2011:151).
- 7 A szakszervezeti tag konkrétan kiemeli, hogy Németország volt az a hely, ahonnan megkezdődött a fuvarozási feladatok teljesítése és ahonnan az utasításokat kapta, a munkavégzési eszközök – a jelen ügyben a tehergépkocsik – Németország területén parkoltak, Németország volt az a hely, ahonnan a szállítást elsősorban végezte és ahol az árut lerakodta, a feladatainak teljesítését követően pedig Németországba tért vissza.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 8 A kérdést előterjesztő bíróság első kérdésével lényegében annak megállapítását kéri, hogy az 593/2008 rendelet 8. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy amennyiben valamely munkavállaló a munkaszerződés tárgyát képező munkát rendszerint más országban végzi, mint amelynek jogát a felek kifejezetten megválasztották, a nemzeti bíróság a szóban forgó rendelkezés utolsó mondata alapján mellőzheti a felek által megválasztott jog alkalmazását, amennyiben a körülményekből összességében az következik, hogy a szóban forgó szerződés szorosabban kapcsolódik egy másik országhoz.
- 9 A kérdést előterjesztő bíróság második kérdésével annak megállapítását kéri, hogy a munkavállaló rendszerinti munkavégzési helye szerinti országban alkalmazandó minimálbér olyan jogosultságnak minősül-e, amely a rendelet 8. cikke (1) bekezdésének második mondata értelmében „a jogválasztás hiányában [...] alkalmazandó jog olyan rendelkezései [közé tartozik], amelyekről megállapodás útján nem lehet eltérni”.

- 10 Amennyiben e kérdésre nemleges választ kell adni, a munkavállalót tehát még akkor is azon ország nemzeti minimálbérére illeti meg, amelynek a jogát a felek kifejezetten megválasztották, ha a minimálbér magasabb abban az országban, amelyhez a szerződés szorosabban kapcsolódik, így a munkavállaló ebből a szempontból veszteséget szenved.
- 11 Amennyiben viszont e kérdésre igenlő választ kell adni, az azt jelentené, hogy a szerződésre két különböző jogot, vagyis a kifejezetten megválasztott jogot és azt a jogot is alkalmazni kell, amely tartalmazza „a jogválasztás hiányában [...] alkalmazandó jog olyan rendelkezései[t], amelyekről megállapodás útján nem lehet eltérni”.
- 12 A kérdést előterjesztő bíróság a harmadik kérdéssel annak megállapítását kéri, hogy amennyiben a munkáltató olyan egyénimunkaszerződés-sablont alkalmaz, amelynek szövegét nemzeti szabályozási aktus előre meghatározza, és amelynek kötelezően tartalmaznia kell azt a szerződési feltételt, hogy a szerződésre a román munka törvénykönyvének rendelkezéseit kell alkalmazni, ez a román jog megválasztásának felel-e meg.
- 13 Amennyiben a Bíróság azt állapítaná meg, hogy az említett nemzeti szabályozás és gyakorlat ellentétes az 593/2008 rendelet 3. cikkével, a kérdést előterjesztő bíróság elhagyhatja a szerződésből az alkalmazandó jog megválasztására vonatkozó kötelező szerződési feltételt.